

CODI : 1003 - INTRODUCCIÓ A LA COMUNICACIÓ DE MASSES.

PROF.: MAGDALENA ALBERO ANDRÉS   DEPARTAMENT DE PERIODISME
Ph.D. Indiana University (USA), 1982.
Llic. en CC de la Informació,
UAB, 1977.
Llic. en Història Moderna i Contemporània,
UAB, 1977.

TREBALLS DE RECERCA O DE SÍNTESI SIGNIFICATIUS.

1. "Televisión y Educación. Aproximación a un modelo aplicable". *Primeras Noticias*. núm.78. Sept.-Oct., 1987.
2. *La televisión didáctica*. Barcelona, Mitre, 84.
3. "The Use of the Instructional Development Model in the Television Series of Economic Education: "Give and Take". *Instructional Science* núm.286, 1984.

ACTIVITATS PROFESSIONALS SIGNIFICATIVES

1. Investigació Post-Doctoral. Université Laval, Quebec (Canada) maig-stbre. 1984.
2. Assessora de Cultura i Mitjans de Comunicació. Consolat dels Estats Units a Barcelona. Novembre 1983- Gener 84.
3. Investigació sobre cinema i història contemporània. Department of Sociology and Anthropology, Smith College USA 1977-1978.

PROF: PERE ORIOL COSTA

DEPARTAMENT DE PERIODISME

OBJECTIU DE L'ASSIGNATURA

Establir la relació existent entre els mitjans de comunicació, la societat i l'individu, entesa com a un conjunt ecològic subjecte a modificacions i alteracions. Per a analitzar aquesta relació utilitzo aportacions del conjunt de les ciències psico-sòcio-culturals.

Ensenyar a utilitzar les eines bàsiques per a la observació sistemàtica i objectiva (Definició d'Objectius, disseny i utilització de metodologies, elaboració de conclusions) de la comunicació de masses com a fenomen psico-sòcio-cultural.

TEMARI

PART I. Introducció: Comunicació i societat.

1. *L'estudi de la comunicació*
Mètodes de treball de l'assignatura: la ciència de la comunicació. Pluridisciplinarietat de la investigació sobre la comunicació. Els estudis de comunicació: de les Escoles Oficials a les Facultats de Ciències de la Informació. Els departaments de Teoria de la comunicació.

2. *La comunicació i el seu procés*
Els dominis de la comunicació. Subjectes de comunicació. La comunicació: definicions. La comunicació com a procés. Elements d'un model simplificat. Característiques de la comunicació: directa, indirecta, unilateral, recíproca, privada i pública.
3. *La comunicació de masses.*
El concepte de mitjà de comunicació: tecnologia, via i ús social. La comunicació de masses: característiques del procés de comunicació de masses. Comunicació intermèdia. El sistema dels mitjans de comunicació. Models de classificació de la comunicació de masses.
4. *Formació i desenvolupament del sistema massiu de comunicació.*
Aparició del sistema de comunicació de masses. El naixement de la premsa de masses. La introducció de la publicitat. La revolució de la imatge i de l'electrònica: els mitjans àudio-visuals. Les telecomunicacions. El sistema actual de mitjans de comunicació de masses.
5. *Teories socio-polítiques sobre la comunicació de masses.*
Sistema socio-polític i estructura de la comunicació de masses. Diferents teories socio-polítiques: la teoria autoritària, la teoria liberal, la teoria socialista i la teoria de la responsabilitat social. Noves formulacions: dels nous autoritaris als radicals crítics.,
6. *Dimensions d'anàlisi de la comunicació de masses.*
Dimensions contemporànies de la comunicació de masses. La dimensió tecnològica. La dimensió econòmica. La dimensió jurídica. La dimensió política. La dimensió internacional.

PART II. Mitjans i societat: Estructura i política dels mitjans de comunicació de masses.

7. *La premsa*
Aproximació històrica: premsa i opinió pública. Censura i llibertat de premsa. Transformacions i noves tendències de la premsa. La crisi de la premsa escrita: la competència dels mitjans àudio-visuals. La revolució de la computadora.
8. *El cinema*
Influències socio-culturals en el desenvolupament del procés cinematogràfic: producció, distribució i exhibició. La indústria del cinema: economia "versus" cultura. La crisi del cinema i les seves causes principals. Cinema i Estat.
9. *La ràdio*
Aproximació històrica: de la necessitat de comunicacions ràpides a la constitució d'un nou mitjà de masses. La transmissió del so: aspectes tècnics, polítics i econòmics. Propietat privada "versus" interès públic: els models d'organització radiofònica. La crisi dels models tradicionals: contestació al monopoli i noves ràdios locals.
10. *La televisió*
Aproximació històrica: els primers serveis de televisió. Els models clàssics: estatal, públic, privat i mixt. Control, finançament, programació, producció i accés als models televisius. La internacionalització de la televisió. La confrontació público-privada.

11. *Les noves tecnologies de comunicació*
L'expansió de les tecnologies de la comunicació. Els nous sistemes tecnològics: telecomunicacions, ordinadors i electrònica. Les noves utilitzacions: la tecnologia video, el cable i la televisió comunitària. La televisió de pagament. La transferència d'informació i de dades. Els nous mitjans: video-textos, teletextos, el video i la televisió interactiva. L'impacte social de les noves tecnologies.
12. *La publicitat*
La publicitat i el sistema dels mitjans. El fenomen publicitari: comunicació de masses i difusió. Transformacions del fenomen publicitari. Vers un mercat internacional de la publicitat. El component ideològic i simbòlic dels anuncis.
13. *La propaganda política*
El domini de la persuasió. Aproximació històrica al fenomen de la propaganda. Naturalesa de la propaganda. Els desenvolupaments moderns de la propaganda: la propaganda marxista-leninista; la propaganda nazi-feixista; la propaganda en les democràcies occidentals. El marketing polític. Política i propaganda: les conseqüències de la propaganda política.
14. *Comunicació i receptors*
La cadena de difusió de les informacions: els "selectors" de la informació. El control dels mitjans de comunicació. Els professionals de la comunicació. Normes de conducta professional. Participació i accés a la comunicació.

PART III. Estructura internacional de la comunicació de masses.

15. *Els mitjans de comunicació a occident*
Principis generals de funcionament. Estructura dels mitjans de comunicació als Estats Units. Estructura dels mitjans de comunicació a Europa Occidental (França, Anglaterra, Alemanya, Itàlia, etc.). Estructura dels mitjans de comunicació als països socialistes. Noves experiències.
16. *Els mitjans de comunicació a les democràcies populars.*
Principis generals de funcionament. Estructura dels mitjans de comunicació a l'URSS. Estructura dels mitjans de comunicació als països socialistes. Noves experiències.
17. *Els mitjans de comunicació als països subdesenvolupats*
Problemàtica general: subdesenvolupament i informació. Defectes en la circulació de la comunicació: la subinformació. La desigualtat dels intercanvis. Estructura dels mitjans de comunicació a Asia, Africa i Amèrica Llatina. Alternatives recents.
18. *El nou ordre internacional de la informació*
Estructura de la circulació internacional de la comunicació. La doctrina de la lliure circulació de la informació. La UNESCO i l'ajuda als països subdesenvolupats. L'informe MacBride. La construcció d'un Nou Ordre Internacional de la Informació. Les polítiques nacionals de comunicació.
19. *Estructura dels mitjans de comunicació a Espanya*
Aproximació històrica: la llarga marxa vers la llibertat. La comunicació de masses i la Constitució de 1978. Estructura de la premsa, la ràdio, el cinema i la televisió. Problemàtica dels professionals. Mitjans de comunicació i partits polítics.

20. *Estructura dels mitjans de comunicació a Catalunya*
Aproximació històrica: de la dictadura a l'autonomia. La comunicació de masses a les comunitats autònomes. Estructura de la premsa, la ràdio, el cinema i la televisió. Situació actual.

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- BUSTAMANTE, E.: *Los amos de la información en España*. Madrid, Akal, 1982.
DE FLEUR, M. i BALL-ROCKEACH, S.: *Teorías de la comunicación de masas*. Barcelona, Paidós, 1983.
ENZENSBERGER, H.M.: *Elementos para una teoría de los medios de comunicación*. Barcelona, Anagrama, 1982.
GIFREU, J.: *Sistema i polítiques de la comunicació a Catalunya, 1970-1980*. Barcelona, L'Avenç, 1983.
MACBRIDE, S.(dir.): *Voces múltiples, un solo mundo*. (Informe MacBride). Mèxic-Madrid, FCE, 1981.
SIEBERT, F. i PETERSON, T.: *Tres teorías sobre la prensa*. Buenos Aires, La Flor, 1967.

Aquesta bibliografia està pensada com a un complement mínim de lectures sobre els temes explicats a classe. Cal que tots els alumnes que fan l'assignatura les dominin, sobretot aquells que no poden seguir el curs amb regularitat. Al llarg del curs el professor proporcionarà una bibliografia més específica sobre cada tema explicat a classe.

El sistema d'avaluació i la bibliografia poden presentar algunes variacions segons el criteri de cada professor.

AVALUACIÓ

Dos exàmens parcials que inclouen preguntes sobre les lectures, les explicacions a classe i comentaris sobre notícies que facin referència als mitjans de comunicació de masses.

Un treball (màxim 20 fulls) d'observació sistemàtica d'algun aspecte concret dels mitjans de comunicació a Catalunya i/o a la resta de l'Estat Espanyol.

PROF.: FRANCESC ESPINET I BURUNAT DEPARTAMENT D'H
Llic. en Filosofia i Lletres. 1965.

TREBALLS DE RECERCA O DE SÍNTESI SIGNIFICATIUS

1. *Historia Universal* (director). Barcelona, Planeta.
2. *D. Diderot. Escritos Filosófics* (editor). Barce
62 / Diputació de Barcelona, 1983.
3. "La premsa en les autobiografies catalanes del
segle XX" a *La premsa en los siglos XIX y XX*. B
Editorial Universidad del País Vasco, 1986. pp.453

ACTIVITATS PROFESSIONALS SIGNIFICATIVES

1. Director de la secció històrica de les
Larousse-Planeta.

OBJECTIU DE L'ASSIGNATURA

Amb una introducció sobre teoria i metodologia
generalment poc conegudes, s'intentarà posar els estu
de navegar pel coneixement de l'evolució de la human
revolucions de finals del segle XVIII fins a l'any que

TEMARI

PART I.: Historiografia.

1. *La història: arma, (ciència), tècnica.*
L'evolució del coneixement històric a través del
de la història: saber, ideologia i ciència. La hi
el si de les anomenades ciències socials i h
tècniques i mètodes. Els mitjans de comunicació i
2. *La dinàmica històrica.*
Mode de producció i formació social. Base i sobre
monisme materialista i la mediació comunicativ
l'espai. Els grups socials: edat, gènere, ètnia,
Poder, política, estat.

PART II.: De l'antic règim a les societats capitaliste

3. *L'antic règim (ss. XVI-XVIII).*
La transició del feudalisme al capitalisme; el pr
La societat estamental. Del príncep renaixentí
il.lustrat: cesarisme, absolutisme, despotisme i
revolucions europees del s. XVIII: Països Baixos,
societat estamental. Racionalisme i il.lustració.
tributàries centrals i l'acció del colonialisme pe
4. *Les revolucions (1770-1825)*
La revolució industrial anglesa. La revoluc
francesa. Les independències americanes. B
proletariat. El liberalisme, ideologia del capital